

ÇAĞDAŞ SERAMİK SANAT VE TASARIMINDA MAKSİMALİST EĞİLİMLER

MAXIMALIST TRENDS IN CONTEMPORARY CERAMIC ART AND DESIGN

Figen Işıktan *

Öz

Maksimalizm, fikir ve sanat hareketi olarak minimalizm ve post-minimalizme tepki olarak doğmuş, minimalizmin “az çoktur” felsefesinin yerine “az sıkıcıdır”, “çok çoktur” anlayışını ortaya koyan bir üsluba sahip olmuştur. Minimalizmin yalınlığından uzaklaşmış, abartıya ve karmaşaya yönelinmiştir. Maksimalizmin kökenleri 70’li yılların ortalarındaki Desen ve Dekorasyon eğilimi ile bağlantıdır. Bu hareket 1980’lerde yeniden canlanmış, dekoratif yaklaşımlarla çok etnikli ve çoğulcu, küresel geleneklerden ve kaynaklardan gelen maksimalist bir estetik görünümün benimsenmesinde rol oynamıştır. Bu çalışmada, Maksimalizm hareketinin seramik sanat ve tasarımı alanındaki etkileri araştırılmakta, özellikle son dönem maksimalist eğilimlerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda; Maksimalizm hakkında literatür taraması yapılmış, bu alanda üretim yapan sanatçılar ve eserleri araştırılmış, kişisel internet siteleri ve mevcut kaynaklardaki bilgiler incelenmiş olup, sonuç bölümünde maksimalist eğilimlerin genel bir değerlendirmesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Modernizm, Postmodernizm, Minimalizm, Maksimalizm, Seramik.

Abstract

Maximalism, as an idea and art movement, was born as a reaction to minimalism and post-minimalism, and has adopted a style that reveals the understanding of “less is boring”, “more is more”, instead of the “less is more” philosophy of minimalism. Maximalism has moved away from the simplicity of minimalism and tended towards exaggeration and complexity. The origins of Maximalism are linked to the Pattern and Decoration trend of the mid-70s. This movement was revived in the 1980s, playing a role in the adoption of decorative approaches and a maximalist aesthetic view that was multi-ethnic and pluralistic, drawing from global traditions and sources. In this study, the effects of the Maximalism movement in the field of ceramic art and design are investigated, especially the aim is to identify recent maximalist tendencies. In this context; A literature review on Maximalism has been made, artists and their works in this field have been researched, personal websites and information in existing sources have been examined, and a general evaluation of maximalist tendencies has been made in the conclusion section.

Keywords: Modernism, Postmodernism, Minimalism, Maximalism, Ceramics.

1. Giriş

Post-modernizm sanat alanında, “1970 sonrasında bireyci, özgün, çeşitli kaynaklardan ayırım yapmadan etkilenmeye açık, genelde çarpıcı niteliklere sahip ve biçimsel bütünlüğü amaç gütmeyen çalışmaların sınıflandırıldığı genel bir yaklaşım türü olarak kullanılmaktadır”

Araştırma Makalesi // Başvuru tarihi: 04.09.2023 – Kabul tarihi: 06.12.2023

* Doç. Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü, isiktan@hotmail.com,
<http://orcid.org/0000-0003-3869-9649>, Antalya/TÜRKİYE.

(Erzen, 1997:1507-8). Amerikan sanatının içinde oluşmuş, “sanata yönelik bir dizi stil, teori ve yaklaşım üretmiştir. Buna, post-minimalizm, maksimalizm, kendine mal etme, post-endüstriyalizm ve taraftarları bu kökeni reddetseler bile dekonstrüktivizm de dahildir” (Clark, 2011:10).

Maksimalizm, fikir ve sanat hareketi olarak minimalizm ve post-minimalizme tepki olarak doğmuş, minimalizmin “az çoktur” felsefesinin yerine “az sıkıcıdır”, “çok çoktur” anlayışını ortaya koyan bir üsluba sahip olmuştur. 20. yüzyılın sonlarında post-modernizmin etkisi altında üretilerek ve yaygınlaşarak sanat ve tasarım alanında görünür olmaya başlamıştır. Kökenleri araştırıldığında 70’li yılların ortalarında, Desen ve Dekorasyon eğilimi ve çalışmaları ile bağlantı kurulabilir. Bu hareket 1980’lerde yeniden canlanmış olup dekoratif yaklaşımlarla çok etnikli ve çoğulcu, küresel geleneklerden ve kaynaklardan gelen maksimalist bir estetik görünümünün benimsenmesinde rol oynamıştır. Maksimalizmi anlayabilmek için geri dönerek incelemek gerekir.

Çalışmada; az ve özün karşıtı ve aşırılığın sanatı olarak kabul edilen Maksimalizm hareketi hakkında kaynak taraması yapılmış, bu alanda üretim yapan sanatçılar ve eserleri araştırılmış, kişisel internet siteleri ve mevcut kaynaklardaki bilgileri incelenmiştir. Maksimalizm kavramına/eğilimine açıklık getirilmesinin ve özellikle günümüzde seramik sanat ve tasarımı alanında bir ifade dili olarak kullanımının belirlenmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Maksimalizm

Maksimalizmin kökleri, minimalizmin kısıtlamalarına ve modernizmin sadeliğine karşı bir tepki olarak ortaya çıktığı 20. yüzyılın başlarına kadar uzanabilir. Sanatçılar geleneksel sanat normlarının sınırlarından kurtulmaya çalıştılar ve sanatsal ifadenin keşfedilmemiş bölgelerini keşfettiler (Themistokleous, 2023).

Maksimalizm yaklaşımını, 1963 yılında mimar Venturi'nin mimar Rohe'nin modernist “az çoktur” ifadesine verdiği “az sıkıcıdır” yanıtından almaktadır. Robert Venturi, 1966 yılında yayınlanan “Mimarlıkta Karmaşıklık ve Çelişki” adlı kitabında, modernizm eleştirisi yanı sıra modernizm karşıtlığını içeren bir plüralizm önerisi geliştirmiştir. Post-modernizmi açıklayan en

önemli kitaplar mimari alandan gelmiştir. Amerikalı mimar Charles Jencks'in 1977 yılında yayınlanan "Post-Modern Mimarının Dili" adlı kitabında; modernizmin başarısızlıklarını, özellikle de binalarının hafızası ve iletişim becerileri olmamasını şiddetle eleştirmesi dikkat çekmektedir. Bunun mimarının geçmişinden kopmasına ve hafızasının boşaltılmasına neredeyse tüm tarihsel referansların silinmesine yol açtığı ifade edilmektedir.

Genel olarak göstergebilim belirli bir dizge içinde (alansal), anlam ifade edecek şekilde bir kodlar bütününe (dilsel kodlar/dilsel olmayan kodlar) bağlı olarak bir araya getirilen göstergeleri ve üretildikleri dizgeleri çözümlene kuramıdır (Kalelioğlu, 2021:189). Bu işaretler/kodlar, bir binanın veya bir nesnenin göstergebilimcilerin anlam taşıyıcısı olarak adlandırdığı şeye dönüşmesini sağlayan -ikonik, dizinsel ve sembolik- bir dil sistemini içerir. Bu bağlamda mimaride işaretleri sunmanın birincil aracı olan süsleme, ortadan kaldırılmış ve bu şekilde de modernizmin iletişim kurma yeteneğini engellemiştir (Clark, 2011).

Post-modernizm göstergebilimin kavramsal aracını popüler hale getirirken, desen ve dekorasyona, alegoriye, anlatıya, figürasyona ve yeni bir tarihselcilik türüne dönüş olur. Çok sayıda mini hareket, deneysel tasarım firmaları, S.I.T.E.S. ve Memphis grubunu gibi atölyeler oluşur (Clark, 2011).

Aşırılığı, dekorasyonu ve lüksü kucaklayan, sanat tarihçisi Robert Pincus-Witten tarafından tanımlanan bir hareket olan Maksimalizm, 1970'lerde başlamıştır (Guyver, 2019). Pincus-Witten'in post-modern sanat üzerine incelemesi, "Postminimalizmden Maksimalizme: Amerikan Sanatı 1966-1986", 1987'de yayımlanmıştır. Hareketi neo-ekspresyonizmin çalkantılı başlangıcıyla ilişkilendirmiş olup, Julian Schnabel ve David Salle de dahil olmak üzere toplumun değişen taleplerine karşı belirgin bir tepki biçimi oluşturan bir grup sanatçıyı tanımlamak için kullanmıştır.

Maksimalizm, çağdaş sanatta formların aşırı karmaşıklığı, renk paleti ve sanat eserlerinin kompozisyonunun parlaklığı ve dekorasyon unsurlarının aşırı kullanımı ile karakterize edilmekte olup, minimalizmin tam tersidir. Sloganı "Ne kadar çoksa o kadar iyi"dir. Maksimalizm, sanatçının çalışmalarında sonuçlara değil, öncelikle yaratıcılık sürecine odaklandığı bir eğilimdir. Temel özellikleri şunlardır: Çalışmanın belirgin bir sosyal açıdan eleştirel yönelimi, erotik

motiflerin yaygın kullanımı, farklı tematik yönelime sahip nesnelerin ve nesnelerin arasında eşzamanlı varlık, sanat eserlerinin boyutları (Gxeniya, 2021). Maksimalizm, Rokoko ve Barok döneminden ipuçları almıştır.

Maksimalizm kavramının yaygınlaşması ile İran asıllı Alman sanatçı Daryush Shokof, 1991 yılında Maksimalizm başlığını taşıyan uzun bir manifesto yazmıştır. Bu manifestoya göre; maksimalist bir eser sadece minimalizme karşı çıkmak için yapılmamalı, eserin kendi içinde bir bütünlüğü ve estetik anlayışı olmalı, politik bilinçten ve eleştirel gözden de yoksun olmamalı, ironi ve mizahi unsurlar içermeli, aynı zamanda figüratif ve erotik olmalıdır(Aydoğan, 2022).

3.Seramik Sanat ve Tasarımında Maksimalizm

Mark Del Vecchio'nun Postmodern Ceramics adlı kitabının giriş bölümünü yazan Garth Clark, postmodernizmin seramiğe yansımaları şöyle ifade etmektedir. Modernizmin karşıtıdır, parlak desenlidir, özgünlüğe duyulan saygıyı umursamaz, geçmişin stillerden alıntılar yapmaya, seramiğin doğasında bulunan her türlü semiyotik anlamı çıkarmaya hazırdır. Bu, seramiği özgürleştirerek onun tarihsel okuryazarlığını, mizahını ve hem gündelik yaşam hem de dekoratif sanatlarla ilişkisini ifade etmesine olanak tanımıştır.

Postmodern Ceramics adlı kitabında Mark del Vecchio, "Postmodern Look" başlığındaki ve post-modern sürece geçişi yansıtan seramikleri; renkli, popüler, geometrik, farkındalığı olan, akıllı, düzlemsel ve eğlenceli olan belirli bir stil veya look olarak tanımlamaktadır. Bu Look, parlak renkli paneller ve şeritler, eğlenceli formlar kullanır, desen dostu ve aşırı şıktır. Altta yatan yapı modernizmden türetilmiştir. Genel stil, bazı postmodern mimarlar, yani Ettore Sottsass, Alessandro Mendini, Matheo Thun, Robert Venturi ve Michael Graves tarafından tanımlanmıştır. Bu mimarların tümü endüstri için seramik tasarlarken, bu türde atölye seramikçilerinden örnekler de bulunmaktadır (Vecchio, 2001).

Memphis, 1981'de İtalya'nın Milano kentinde başlayan bir tasarım hareketidir. Ettore Sottsass öncülüğünde birçok tasarımcı ve mimarla beraber yola çıkmıştır. Minimalizm ve modern estetiğe takıntılı zamanın tasarım anlayışına karşı maksimalist bir duruştur (Günay, 2019). Tasarıma yönelik maksimalist, ikonoklastik yaklaşımıyla tanınan Ettore Sottsass, sıradan ev eşyalarını ve mobilyaları canlı renkler ve cesur, geometrik süslemelerle canlandırarak tasarım

dünyasında devrim yaratmıştır. Sanatçı, minimalizm ve art deco gibi yerleşik tasarım geleneklerini, Akdeniz manzarasının canlı renkleri ve 1980'lerde ticari olarak satışa sunulan sentetik malzemelerle ustalıkla birleştirir. Milano merkezli Memphis Group ve ötesindeki çalışmaları, bugün görsel sanatlar üzerinde etkili olmaya devam eden renkli, gösterişli bir tasarım çağını başlatır (http-1). Memphis gurubunun tek seramik sanatçı üyesi Amerikalı Peter Shire'dir (Görsel 1).

Görsel 1. Peter Shire, 1983.

1970'lerin ortalarında New York'ta gelişen P&D hareketi, “küresel geleneklerden ve kaynaklardan gelen, aynı zamanda yerel el sanatlarını benimseyen feminist sanat uygulamalarıyla da sıklıkla uyumlu olan maksimalist bir estetiği benimsemişlerdi” (Griffin, 2020). David Ebony'nin Yale University Press'de 2020 yılında yayınlanan “Gelişigüzel Desenler: 1970'ler ve 80'lerin Amerikan Sanatında Desen ve Dekorasyon Hareketi” adlı makalesinde: The Museum of Contemporary Art/Los Angeles'de 2019 da açılan, “Zevkle: Amerikan Sanatında Desen ve Dekorasyon 1972–1985” adlı sergi hakkında, sergi küratörü ve sergi kitabının yazarı Anna Katz ile söyleşisine yer verilmektedir. Burada Katz'ın ifadesiyle; Desen ve Dekorasyon (P&D) sanatçıları, batı sanatında yüzyıllardır yürürlükte olan uzun süredir devam eden, güzel sanatları (resim ve heykel) dekoratif veya uygulamalı sanatların, süslemenin ve zanaatın üzerine koyan yüksek ve alçak hiyerarşiye ve günü yöneten minimalist estetiğe bir meydan okuma yapmaktaydı. P&D hareketi, modernist “az çoktur” sözüne karşı çıkmış ve “daha fazlası daha fazladır” fikriyle hareket etmiştir. Maksimalizmin neden bu kadar güçlü olduğunu anlamak için geri dönerek incelemek gerekir.

Institute of Contemporary Art/Boston'da 2019 da açılan, “Daha Az Sıkıcıdır: Maksimalist Sanat ve Tasarım” adlı sergide ise küratör Jenelle Porter'ın sanat ve tasarım içindeki

Maksimalizmi araştırdığını görüyoruz. 1970'lerin sonunda ve 1980'lerin başında yapılan coşkulu sanat eserlerinin patlamasını çıkış noktası olarak alarak, maksimalist bir dürtü ile Desen ve Dekorasyon mirasının izini heykel, resim, seramik, mobilya vb. çağdaş işler üzerinden ele almaktadır. Bu bağlamda, P&D ekibinin çağdaşları ve sonraki nesilleri de içerecek şekilde genişleterek kapsamlı Maksimalizm vizyonunun mevcut savunucuları olarak gördüğü sanatçılara da sergide yer vermiştir.

Bu sergide maksimalist bir dürtü ile üretim yapan Desen ve Dekorasyon (P&D) akımının önemli bir temsilcisi ve bu mirasın izini çağdaş işlerine taşıyan Betty Woodman'ın kariyerini ortaya koyan çalışmaları da yer almaktadır. Bunlar; Window (1980) ve Of Botticelli (2013) dir (Görsel 2).

Görsel 2. Betty Woodman, 2013.

Süreç içinde birçok ülkede maksimalist eğilimler içeren yaklaşımlarla kişisel seramik ve karma sergilerin açıldığını, kitaplar ve makaleler yazıldığını görmekteyiz. Son dönemde öne çıkan karma sergilere; JamFactory Seppeltsfield galleride 2021 yılında açılan küratörlüğünü Caitlin Eyre'in yaptığı "Ceramica Maxima" sergisi, New Orleans, Lemieuxgalleries' de açılan 2022 yılındaki küratörlüğünü Christy Wood'un yaptığı "Bu Çok mu?" adı sergi, 2021 yılında açılan küratörü Stephen Markos olan, "Maximalist 180" adlı sergi örnek verilebilir.

4.Günümüz Seramik Sanat ve Tasarımında Maksimalist Eğilimler

Yapılan araştırmalar sonucu, günümüz seramik sanat ve tasarımı alanında maksimalist eğilimler ile eser üreterek öne çıkan sekiz sanatçı belirlenmiş ve araştırmanın sınırlılığı bu kapsamda oluşturulmuştur. Konu hakkında yazılan makaleler ve yayınlar, sergi küratör değerlendirmeleri, sanatçıların kişisel beyanları belirleyici unsurlar olmuştur.

Tiffany Schmierer:

Kişisel internet sitesinde çalışmalarını şöyle tanımlamaktadır. Yoğun bir desen, görüntü ve ayrıntıyla sezgisel olarak bir araya getirilmiş seramik heykeller yaratıyorum. En aza indirmek yerine, görsel kültürümüzün karmaşıklığını benimsiyorum. Toplama ve düzenleme, bulunan malzemelerden inşa etme ve çizim sayfasını doldurma gibi biçimlendirici uygulamalar, maksimalist yaklaşımım ve estetiğim üzerinde sürekli bir etki yarattı. Heykellerimi, tutarlı bir bütün oluşturmak için fikir zincirlerinin katmanlandığı üç boyutlu kolajlar olarak düşünüyorum ([http-2](#)) (Görsel 3).

Görsel 3. Tiffany Schmierer, 2021.

Kirsten Stingle:

New Orleans, Lemieuxgalleries' de açılan ve küratörlüğünü Christy Wood'un yaptığı 2022 yılındaki "Bu Çok mu?" adı sergi, minimalizm estetiğinin antitezi olan Maksimalizmi ele almaktadır. Sergi, "daha çoktur" fikrini yücelten heykeller ve resimler içerirken, konu veya malzeme aracılığıyla eserlerinde fazlalığa yer veren sanatçılardan oluşmaktadır. Seçilen sanatçılar arasında; Carrie Ann Baade, Pippin Frisbie-Calder, Kate Gordon, Allan Inman, Shannon Landis Hansen, Joseph Holsapple, Denise Stewart Sanabria, Kirsten Stingle ve Jane Tardo yer almaktadır ([http-3](#)).

Bu sergide seramik çalışmasıyla dikkati çeken Kirsten Stingle'dir. Sanatçı porselen çalışmalarını çok katmanlı bir ustalık ve ifade düzeyine taşımaktadır. Tüm figürleri kalıp kullanılmadan elle şekillendirilerek yapılmıştır. Her bir seramik parçada sır altı, astar, sır gibi uygulamalar ile katmanlar oluştururken renk derinliği elde etmeyi de amaçlamaktadır.

Pişirimden sonra ise anlatım katmanlarını daha da geliştirmek için çeşitli mixed media elemanlarını kurup bir araya getirmektedir(http-4) (Görsel 4). Eserlerinde fiber, metal, kitap sanatları, ahşap ve sepetçilik gibi farklı malzeme ve ortamlarla iş birliği yaparak, farklı tekniklerin karmaşık bir karışımını bir anlatı formuna dönüştürmekte, heykellerini daha canlı hale getirmektedir.

Görsel 4. Kirsten Stingle, 2022.

Virginia Leonard:

Penny Craswell, The Design Writer'da 2018'de yer alan "Tasarım ve Maksimalizm: Minimalizm Karşıtı Hareket" adlı makalesinde; Maksimalist iç mekanlar ve tasarımların, tasarımcıya gerçekten yaratıcı olma, oyunu keşfetme ve uç noktalarda kendini şımartma imkanı sunduğunu belirtmektedir.

Görsel 5. Virginia Leonard, 2018.

Seramik alanında Yeni Zelanda'lı Virginia Leonard'ın ifade tarzının, görmeye alıştığımız formdaki seramiklerden çok uzak, büyük boy, asimetrik ve hayat dolu, her biri Maksimalist nesnelere ve bir grup halinde müthiş görünmektedirler diye ifade etmektedir (Görsel 5).

Ebony Russell:

JamFactory Seppeltsfield galeride, 2021 yılında açılan küratörlüğünü Caitlin Eyre'in yaptığı "Ceramica Maxima" sergisi, dokuz çağdaş Avustralyalı seramik sanatçısı tarafından seramiklerinin boyalı ve sırlı yüzeyleri aracılığıyla keşfedilen gösterişli bir renk, şekil, biçim, desen ve doku vitrinidir. Bu sergideki yoğun bir şekilde dekore edilmiş, gelişigüzel bir şekilde sırlanmış ve renklerle katmanlanmış sanat eserleri, ressamca bir estetiği ortaya koymakta ve dekoratif Maksimalizmde ve kasıtlı kusurlarda bulunabilecek sıra dışı güzelliğin altını çizmektedir. Katılımcılar: Ryan Hancock Claire Johnson, James Lemon, Tessy McAuslan-King, Bruce Nuske, Luke Ryan O'Connor, Kirsten Perry, Nadia Robertson ve Ebony Russell'dır ([http-5](#)).

Katherine Tamiko Arguile'in Indaily'de 2021' de yayınlanan Ceramica Maxima sergisini ele aldığı "Ceramica Maxima: Daha Fazlası Daha Fazlasıdır ve Daha Az Sıkıcıdır"adlı makalesinde; minimalizm sessiz alanlarla ve gereksiz olanın azaltılmasıyla ilgiliyken, kısıtlamaya burnunu sokar, her şeyde aşırılıkla her şeyi göze almaktadır diye ifade etmektedir.

Bu sergide öne çıkan sanatçılardan Ebony Russell; pasta süsleme sanatında kullanılan krema sıkma tekniği ile aşırıya bir övgü olan ve tamamen dekoratif süslemelerden yapılmış kaplar, şamdanlar ve taçlar yaratmaktadır ([http-6](#)). Russell, Avustralya'nın Sidney şehrinde yaşayan ve çalışan bir sanatçıdır.

Küratör Rhianna Walcott onun çalışmalarını şöyle ifade etmektedir; Ebony Russell'in süslü, barok heykelleri ve işlevsel sanat objeleri, kıvrımlı krema ve pasta dekorasyonundan oluşan ince detaylı görsel repertuarla karakterize ediliyor. Şekerli tatlı bir palette gerçekleştirilen uygulaması, romantikleştirilmiş, kitsch dekoratif süslemelerin tanıdık sözlüğünden yararlanıyor ve onlara çocukluğa geri dönen bir nostalji ve daha fazlasına, daha fazlasına, daha fazlasına yönelik kız çocuklarına özgü gibi bir özlem aşıyor ([http-7](#)).

Görsel 6. Wedgwood vazo ve Ebony Russell'ın yorumu, 2021.

Avustralya'nın zengin stüdyo seramiği tarihi, üç kuşaktan oluşan yapımcılar tarafından şekillendirilmiştir. İşlevsel çömlekçilik geleneğinin öncülerinden ortamın sınırlarını zorlayan çağdaş sanatçılara kadar "Clay Dynasty" bu dönemin tamamı boyunca Avustralya stüdyo seramik uygulamalarını sergileyen ilk büyük sergidir. Clay Dynasty, Powerhouse tarafından 2020 ve 2021'de Avustralya'nın dört bir yanındaki seramikçilerden sipariş edilen bir dizi yeni eser de dahil olmak üzere Powerhouse müzesi koleksiyonu için edinilen 70 yeni nesneyi sunmaktadır (http-8). Russell, Clay Dynasty sergisi kapsamında müzenin kalıcı seramik koleksiyonundan kendisini kişisel olarak anlatan eserleri seçmeye ve bu parçalarla diyalog halinde yeni sanat eserleri yaratmaya davet edilmiştir. Bu davetin ortaya çıkardığı sanat eserleri Barok ve Rokoko'ya göndermelerle doludur. Ancak Russell'ın seramik pratiği hakkında bilgi sahibi olanlar için, eserler aynı zamanda özü itibarıyla kendisine ait ve kökleri şimdiki ana dayanmaktadır(http-9). Ebony Russell, müze koleksiyonunda bulunan Wedgwood vazonun, seramik sürekliliğine uygun olduğu görüşündedir. Bu ilhamla tarih boyunca uzanan ve onu 21. yüzyıla taşıyan bir parça yapmak istediğini ifade etmiştir (http-10) (Görsel 6).

Lubna Chowdhary:

Kate Quinlan, Chowdhary'nin Victoria ve Albert Müzesi sanatçı ikamet programı sırasında ürettiği çalışmalarını hakkında yazdığı, "Küresel Tasarım Geçmişleri ve Çağdaş Sanat Pratiği (2): Lubna Chowdhary, V&A'da İkamet Ediyor"(2017)adlı ve Victoria ve Albert Müzesi Sanat Dergide yer alan makalesinde şöyle ifade ediyor; Chowdhary'nin seramik enstalasyonları,

gayri resmi olarak Maksimalist bir yaklaşım olarak tanımladığı, Orta Doğu ve Güney Asya sanat ve tasarım geleneklerine olan korkuya atıfta bulunarak, Batı Avrupa'nın modernist minimalizm vizyonlarını yüksek renk ve yüksek süslemeyle birleştiriyor. Chowdhary'nin V&A Seramik Galerisindeki sergisinin en önemli parçası, mimari model temaları üzerine inşa edilmiş, modernist mimar Adolf Loos tarafından tasarlanan bir evin Villa Muller'in (Görsel 7) özenle seramik dekor uygulanmış heykelidir. Chowdhary'nin seramik formu, Orta Doğu ve Güney Asya sanatından ilham alan form ve desenlerle Batı minimalizminin bir ikonunu kuşatan eğlenceli bir müdahaledir (Quinlan, 2017) (Görsel 8).

Görsel 7. Adolf Loos, Villa Muller.

Görsel 8. Lubna Chowdhary, 2017.

Diksha Gupta'nın Architectural Digest dergisinde 2021'de yer alan "Lubna Chowdhary'nin 'Belirli Zamanlar'ı, Modern Şehirlerin Akıcı Bir Yeniden Tasavvurudur" adlı makalesinde; aşırı desen, doku ve detay en basit formları süslüyor. Modernistler, işlevin karşısında süslemenin kaba durduğuna bizi ikna etmeye çalışırken, onun şehirleri ütopya peşinde koşmuyor ama şehirliliğin sürekli nabız gibi atan, örtüşen karşılıklı bağımlılığını bize geri yansıtıyor. Objeleri, apayrı olduğunu düşündüğümüz kavramları (endüstriyel ve el yapımı, süs ve işlev, fazlalık ve öz, tanıdık ve yabancı gibi) sorunsuz bir şekilde bir arada tutuyor ve bunların eşzamanlılığını, anlam ifade etmek için birbirlerine ihtiyaç duyduklarını vurguluyor diye ifade etmektedir (Görsel 9).

Görsel 9. Lubna Chowdhary, 2021.

Arhyun Lee:

Çarpıcı renkler ve merak uyandıran dokular, Arhyun Lee'nin çalışmalarının ana özelliğidir. Bunlar görsel olarak malzeme odaklı, gelenek ve çağdaş arasındaki her iki yönü de içermektedir. Gelenek ve çağdaş arasındaki alana bakarken amacı, seramiğin tanımı hakkında soru soran ve zanaat, tasarım ve sanat arasındaki sınırları bulanıklaştıran sıra dışı bir parça yaratmaktır(http-11).

Görsel 10. Arhyun Lee, 2018.

Frame dergisinde 2019'da yer alan Tom Morris'in "Bu Tasarımcı, Maksimalist Porselen Parçalarını Yaratırken Şekerlemeyi Düşünüyor" adlı makalesinde; "Imaginary Drinks" serisinde sanatçı çocukluk, renk, şekerleme hatıralarını tek kaplarda harmanlıyor. Şişeler, genç bir kızken bazı şeyleri yiyip içme anısından esinlenilmiştir. Renk ve biçimde, duyuşal keşif duygusunu taklit etmeye çalışmaktadır şeklinde ifade edilmektedir (Görsel 12).

Mathieu Frossard:

The Artling galeri web yayınında yer alan Karen Yu'nun 2022 yılında yayınlanan "Eviniz İçin Maksimalist Tasarım Parçaları" adlı makalesinde Maksimalizm şöyle tanımlanmaktadır: Maksimalizm, maksimalist dünyada doymuş renk paletleri, karakteristik dokular ve desenler biçimini alır, "daha fazlası daha fazladır". Maksimalizmin karmaşıklığı, 1960'ların ortalarında gelişen Rokoko ve Neoklasizm gibi birçok farklı alt türü ve dönemi kapsar. Bu makalede seramik çalışması ile dikkati çeken sanatçı/tasarımcı Mathieu Frossard'dır.

Pépite galeride, Mathieu Frossard'ın atölyesindeki son dönem seramik parçalardan oluşan bir sergi "Workflow" yer almıştır. Bu sergi, Mathieu'nun işlerinde bulunabilecek farklı temaları ve estetiği çağrıştırmakta, gündelik nesnelerin sıradanlığına, çok da önemsiz klişe sözlere değil, Barok tarzın Maksimalizmine ve renk kullanımına atıfta bulunmaktadır. Aynı anda çekici ve itici, kesin ve kaotik, farklı görsel referanslarla çalışmalar yapmakta, çağdaş yaratıcılığın iyi tat, güzellik ve işlev gibi çeşitli yönlerini sorgulamaktadır (http-12) (Görsel 11).

Görsel 11. Mathieu Frossard, 2022.

Lisa Hartwig Ericson:

Kelly Beall, 2021 yılında Design-milk'de yer alan "Maximalist 180°: İsveç Tasarımına Yeni Bir Uç" adlı makalesinde; İsveç tasarımını düşündüğünüzde, muhtemelen aklınıza sade minimalizm görüntüleri gelir. Maximalist 180° bu düşüncüyü alt üst etmektedir. Küratörü Stephen Markos olan, on bir tasarımcı, Maksimalizm lehine ülkenin tarihini değiştiriyor. İsveç tasarımının Maksimalist eğilimli yaratıcılarının temsilcileri çiçeklerle çevrili beton bir kaykay parkında çalışmalarını sergilemektedirler diyor. Bu sergide seramik örneği olarak Lisa Hartwig Ericsson'un çalışması dikkati çekmektedir (Görsel 12).

Görsel 12. Lisa Hartwig Ericson, 2021.

5.Sonuç

Maksimalizm, yirminci yüzyılın sonlarında postmodernizmin etkisi altında minimalizme yoğun bir karşıtlık olan anti-minimalizm biçiminde ortaya çıkmıştır. “Az sıkıcıdır ve daha fazlası daha fazladır” estetik ilkelerinden yola çıkarak genişleme odaklı bir karaktere sahiptir. Sanat ve tasarım alanında postmodern ifade yöntemlerinden birisi olmuştur. Eleştirmenler ve tarihçiler Maksimalizm terimini hem dekoratif aşırı yüklemeyi ve görsel fazlalığı kucaklayan sanat eserlerini ve tasarımları hem de minimalist estetiğin indirgemeci niteliklerine karşı çıkan eğilimleri tanımlamak için kullanmışlardır.

Minimalist tasarım ifadesi, dekorasyonsuz bir endüstriyel estetiği savunan 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarındaki Avrupalı modernistler tarafından öne sürülmüştür. Teorisyen Avusturyalı Adolf Loos, kültürel evrimin, gündelik nesnelere süslemelerin çıkarılmasını gerektirdiğini savunmuştur. Batı sanatının “yüksek sanat” olduğu perspektifini yükseltmek amacıyla üretilen kavramlara tepki Amerikan kökenli P&D hareketinden gelmiştir. Hareket dekoratif, batılı olmayan, kadın işi, ev içi kavramlarının *düşük* anlam yüklenerek kullanılmasına dikkat çekmiştir. Joyce Kozloff, Betty Woodman gibi seramik üreten sanatçılar, 1970'lerde ve 1980'lerin başlarında aktif olan ve minimalistlerin kavramsalcılığına karşı çıkan Desen ve Dekorasyon hareketinin bir parçası olmuşlardır. Dekoratif, kapsayıcı ve eklektik işler yaratarak buna meydan okumuşlar. İlhamlarını dünyanın dört bir yanından alarak; çok kültürlü, cinsiyetçi olmayan, sınıfçı olmayan, ırkçı olmayan, hiyerarşik olmayan bir sanat vizyonunu paylaşmışlardır.

Jenelle Porter, küratörlüğünü yaptığı 2019 yılındaki “Daha Az Sıkıcıdır: Maksimalist Sanat ve Tasarım” adlı sergide sanat ve tasarımın içindeki Maksimalizmi araştırmış. 1970'lerin

sonunda ve 1980'lerin başında yapılan coşkulu sanat eserlerinin patlamasını çıkış noktası olarak, maksimalist bir dürtüye sahip Desen ve Dekorasyon hareketi ve mirasına yönelmiştir. “Daha Fazlası Daha Fazlasıdır: Memphis, Maksimalizm ve Yeni Dalga Tasarımı” adlı kitabı 2019 yılında yazan Claire Bingham, Maksimalizm tarihini Ettore Sottsass tarafından kurulan, kuralları çiğneyen Memphis grubuna kadar uzatmış, 1980'lerin tasarımına, özellikle Memphis'e dönüp bunun şu anda maksimal olan her şeye olan sevgiyi nasıl şekillendirdiğini ortaya koymayı amaçlamıştır.

Süreç içinde maksimalist yaklaşımlar birçok sanatçı tarafından benimsenmiştir. Günümüzde Maksimalist yaklaşımı ifade dili olarak kullanan birçok grup/karma sergiler yanı sıra birçok bireysel sanatçı sergileri açılmaktadır. Bunlara bağlı yazılan makaleler ile yayınlanan kitaplar hareketin/eğilimin günümüz yansımalarının ortaya konmasında büyük katkı sağlamaktadır. Araştırmada, çalışmalarını Maksimalist veya Maksimalist bir ifade dili olarak tanımlayan/tanımlanan bir Türk seramik sanatçı ve tasarımcıya rastlanmamıştır.

Maksimalizmin seramik sanat ve tasarımı alanındaki son dönem yansımaları araştırıldığında; Kirsten Stingle, Virginia Leonard, Ebony Russell, Lubna Chowdhary, Arhyun Lee, Tiffany Schmierer, Mathieu Frossard, Hartwig Ericson çalışmalarıyla dikkati çekmektedir. Bu sanatçılar Maksimalizmin içerdiği kavramları başarıyla kullanmaktadır.

Maksimalist eğilimi benimseyen seramik sanatçıların çalışmalarını minimalizmin sadeleştirilmiş estetiğine karşı durmaktadır. Kil ortamı “daha fazlası daha fazladır” ifadesini çalışmak için sınırsız olanaklar sunmakta çok çeşitli teknik, stil, renk ve dokular sergilenebilmektedir. Sanatçılar seramik sanatı bağlamında; yüksek ve alçak, sanat ve zanaat, form ve dekor arasındaki sınırları ve hiyerarşileri bozarak dekoratif olanı benimsemektedirler. Maksimalizm eğilimini seçerek tüm kısıtlamaları reddetmekte ve her şeyde aşırıya kaçanı tercih etmektedirler.

Seramik, medeniyetin başlangıcından bu yana insanoğlunun bildiği en önemli kültür malzemesidir. Bu bağlamda, günümüz çağdaş sanatı içinde ve global kültürün yansıması olarak, maksimalist ifade dilinin varlığını sürdürmekte olduğunu tespit etmekteyiz.

Kaynakça

Bekleyen, A. (2007). "Mimari Yüzeyi Biçimlendiren Diyalektiğin Karşıt Tezleri: Minimalizm ve Maksimalizm", *Arkitekt Dergisi*, İstanbul: Şafak Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş. , Sayı 511, s. 20-29.

Bingham, C. (2019). *More is More: Memphis, Maximalism, and New Wave Design*, Almanya, Kempen:teNeues Publishing UK.

Erzen, J. N. (1997). "Sanatta Post-Modernizm", *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi*, İstanbul: Yem yayınları, Cilt 3, s. 1507-1508.

Kalelioğlu, M. (2021). "Göstergebilim Kuramının Genel Bir Değerlendirmesi, Türkiye'deki Yeri ve Önemi". *Söylem Filoloji Dergisi*, 6 (1), s.189-200.

Vecchio, M. D. (2001). *Postmodern Ceramics*, NewYork: Thames & Hudson.

İnternet Kaynakları

http-11: "Ahryun Lee: About", <https://ahryunlee.com/about/>, Erişim tarihi: 15.08.2023.

Arguile, K.T.(2021). "Ceramica Maxima: 'More is More and Less is a Bore' ", InDaily Sanal Gazete, <https://indaily.com.au/arts-culture/visual-art/2021/05/19/ceramica-maxima-more-is-more-and-less-is-a-bore/>, Erişim tarihi:15.08.2023.

Aydoğan, Y.(2022). "Maksimalizm: Karmaşaya Övgü", Boboscope Sanal Dergi, [https:// boboscope.com/icerik/maksimalizm-karmasaya-ovgu](https://boboscope.com/icerik/maksimalizm-karmasaya-ovgu), Erişim tarihi:10.08.2023.

Beall, K. (2021). "Maximalist 180: A New Edge to Swedish Design", Design Milk Sanal Dergi, <https://design-milk.com/maximalist-180-a-new-edge-to-swedish-design/>, Erişim tarihi:13.08.2023.

http-6:"Ceramica Maxima Artist Profiles", <https://static1.squarespace.com/static/5b17732de17ba33546965817/t/602ddd15b05d035076e8fd75/1613618453251/Ceramica+Maxima+Artist+Profiles+.pdf>, Erişim tarihi: 01.08.2023

Clark, G. (2011). "Introduction: Meaning and Memory: The Roots of Postmodern Ceramics, 1960-1980", https://art224.files.wordpress.com/2011/09/clark_pomointro.pdf, Erişim tarihi: 13.08. 2023.

Craswell, P. (2018). "Design and Maximalism: the Anti-Minimalist Movement", The Design Writer Sanal Dergi, <https://thedesignwriter.com.au/design-and-maximalism/>,Erişim tarihi: 15.08.2023.

Ebony, D. (2020). "Patterns of Promiscuity: The Pattern and Decoration Movement in American Art of the 1970s and '80s", <https://yalebooks.yale.edu/2020/05/26/patterns-of-promiscuity-the-pattern-and-decoration-movement-in-american-art-of-the-1970s-and-80s/>, Erişim tarihi: 20.08.2023.

http-7:"Ebony Russell", <https://artereal.com.au/online-exhibition/ott/>, Erişim tarihi: 08.08.2023.

http-10: "Ebony Russell: Clay Dynasty, Video interview, Powerhouse", <https://ebonyrussell.com/f/ebony-russell-%7C-clay-dynasty-%7C-powerhouse?blogcategory=Featured+Artist>, Erişim tarihi: 04.08.2023.

Griffin, J. (2020). "With Pleasure: Pattern and Decoration in American Art, 1972–85", <https://jonathangriffin.org/2020/02/04/with-pleasure-pattern-and-decoration-in-american-art-1972-85/>, Erişim tarihi: 21.08.2023.

Gupta, D. (2021). "Lubna Chowdhary's Certain Times is a Fluid Reimagination of Modern Cities". Architectural DigestIndia Sanal Dergi, <https://www.architecturaldigest.in/story/lubna-chowdharys-certain-times-is-a-fluid-reimagination-of-modern-cities/>, Erişim tarihi: 15.08.2023.

Guyver, F. (2019). "In Pictures: The Maximalist Revolt Against Minimalism", Frieze Sanal Dergi, <https://www.frieze.com/article/pictures-maximalist-revolt-against-minimalism>, Erişim tarihi: 18.08.2023.

Gxeniya. (2021). "Maximalism is a Vibrant and Sensual Art of Our Time", Culturical Sanal Dergi, <https://culturical.com/maximalism-is-a-vibrant-and-sensual-art-of-our-time/>, Erişim tarihi: 01.08.2023.

http-5:"JamFactory Presents Ceramica Maxima", Green Magazine Sanal Dergi, <https://greenmagazine.com.au/jamfactory-presents-ceramica-maxima/#:~:text=Add%20to%20Pinterest-,Green%20Magazine,-is%20Australia%27s%20leading>, Erişim tarihi: 17.08.2023.

http-4:"Kirsten Stingle:Home-1", <https://www.kirstenstingle.com/home-1>, Erişim tarihi: 12.08.2023.

http-3:"Lemieux Galleries: Is This Too Much a Group Show", <https://www.lemieuxgalleries.com/show/lemieux-galleries-is-this-too-much-a-group-show>, Erişim tarihi: 01.09.2023.

Morris, T. (2019). "This Designer Thinks of Candy When Creating Her Maximalist Porcelain Pieces", Frame Sanal Dergi, <https://frameweb.com/article/book/this-designer-thinks-of-candy-when-creating-her-maximalist-porcelain-pieces>, Erişim tarihi: 16.08.2023.

http-9: "Neo-Decorative Anti-Minimalism", <https://ebonyrussell.com/f/neo-decorative-anti-minimalism-4-may---28-may-2022-artereal>, Erişim tarihi: 02.08.2023.

Quinlan, K. (2017). "Global Design Histories and Contemporary Art Practice (2): Lubna Chowdhary in Residence at theV&A",Victoria ve Albert Müzesi Sanal Dergi, <https://www.vam.ac.uk/blog/museum-life/va-ceramics-resident-lubna-chowdhary-at-london-design-festival-2017>, Erişim tarihi: 19.08.2023.

http-1: "Rgb Press Release", https://yossimilo.com/usr/documents/exhibitions/press_release_url/15/rgb-press-release.pdf, Erişim tarihi: 10.08.2023.

http-8: Savage, S. (2021). "Clay Dynasty at Powerhouse Museum", Broadsheet Sanal Dergi, <https://www.broadsheet.com.au/sydney/event/clay-dynasty-powerhouse-museum>, Erişim Tarihi: 08. 09.2023.

Themistokleous, G. (2023). "Discover Maximalism: Exploring the Bold and Diverse Art Movement", Adorno Sanal Dergi, <https://adorno.design/editorial/discover-maximalism-exploring-the-bold-and-diverse-art-movement/>, Erişim tarihi: 19.08.2023.

http-2:"Tiffany Schmierer: Home",<https://tiffanyschmierer.com/home.html>, Erişim tarihi:10.08.2023.

http-12: " 'Workflow' by Mathieu Frossard", <https://pepite.com.au/blogs/news/workflow-by-mathieu-frossard>, Erişim tarihi: 15.08.2023.

Yu,K. (2022). "Maximalist Design Pieces for Your Home", The Artling Sanal Dergi, <https://theartling.com/en/artzine/maximalist-design-pieces/>, Erişim tarihi: 11.08.2023.

Görsel Kaynaklar

Görsel 1: <https://www.artic.edu/artworks/71891/scorpion-teapot>,Erişim tarihi: 13.08.2023.

Görsel 2: <https://woodmanfoundation.org/news/betty-woodman-in-less-is-a-bore-maximalist-art-design>, Erişim tarihi: 15.08.2023.

Görsel 3: [https://tiffanyschmierer.com/artwork/4078490-Connecting%20 Threads.html](https://tiffanyschmierer.com/artwork/4078490-Connecting%20Threads.html), Erişim tarihi: 10.08.2023.

Görsel 4: https://www.artsy.net/show/lemieux-is-this-too-much?sort=partner_show_position, Erişim tarihi: 09.08.2023.

Görsel 5: <https://thedesignwriter.com.au/design-and-maximalism>,Erişim tarihi: 15.08.2023.

Görsel 6: <https://ebonyrussell.com/f/ebony-russell-%7C-clay-dynasty-%7C-powerhouse>, Erişim tarihi: 17.08.2023.

Görsel 7: <https://adolfloos.cz/en/villa-muller>, Erişim tarihi: 16.08.2023.

Görsel 8: <https://www.vam.ac.uk/blog/museum-life/va-ceramics-resident-lubna-chowdhary-at-london-design-festival-2017>, Erişim tarihi: 16.08.2023.

Görsel 9: <https://www.architecturaldigest.in/story/lubna-chowdharys-certain-times-is-a-fluid-re-imagination-of-modern-cities/> , Erişim tarihi: 15.08.2023.

Görsel 10: <https://frameweb.com/article/book/this-designer-thinks-of-candy-when-creating-her-maximalist-porcelain-pieces> , Erişim tarihi: 15.08.2023.

Görsel 11: <https://www.le-space.com/previiously>, Erişim tarihi: 16.08.2023.

Görsel 12: <https://adorno.design/editorial/maximalist-180-sweden-at-adorno-london-2021/> , <https://adorno.design/pieces/blob-lamp/>, Erişim tarihi: 19.08. 2023.